Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

M072511121M

JESENSKI ROK
ŐSZI IDŐSZAK

ZGODOVINA
TÖRTÉNELEM

Izpitna pola 1

1. feladatlap

Petek, 31. avgust 2007 / 90 minut
2007. augusztus 31., péntek / 90 perc

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt két értékelőlapot is kap.

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani, od tega 2 prazni.
A feladatlap terjedelme 20 oldal, ebből 2 üres.

© RIC 2007

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

V tej izpitni poli je 25 nalog iz obče zgodovine. Odgovore vpisujte v za to predvideni prostor z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite razločno in čitljivo. Nečitljive rešitve in nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami.

Dobro preglejte ilustrativno gradivo, saj Vam bo pomagalo pri reševanju nalog.

Ob nalogah je v oklepaju navedeno število točk. Za napačne odgovore ne dobite negativnih točk, točkovani pa so tudi delni odgovori. Pazite na zahteve pri posameznih vprašanjih, saj upoštevamo samo toliko elementov, kolikor jih je navedeno.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót. Semmit se hagyjon ki.

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg ezt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra).

Ez a feladatlap 25 feladatot tartalmaz az egyetemes történelemből. Válaszait – töltőtollal vagy golyóstollal – az erre kijelölt helyre írja. Olvashatóan írjon. Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük!

Figyelmesen nézze meg a feladatlap képanyagát is, hiszen segítségére lehet a feladatok megoldásában.

A feladatok mellett zárójelben feltüntettük az elérhető pontszámot is. A helytelen válaszokért nem vonunk le pontot, és a részleges válaszokat is értékeljük. Ügyeljen az egyes kérdések követelményeire is, ugyanis csak a kért elemeket értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben!

Eredményes munkát kívánunk!

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

NAMESTO ZAVEZNIŠTVA HLADNA VOJNA

SZÖVETSÉG HELYETT HIDEGHÁBORÚ

1. Zavezniki so med drugo svetovno vojno proti fašizmu oblikovali protifašistično koalicijo, katere osnova je bila Atlantska listina.
   Navedite tri cilje zapisane v listini.

   A szövetségesek a második világháború alatt fasisztaellenes koalíciót alakítottak, amelynek alapját az Atlanti Charta jelentette.
   Ismertesse a nyilatkozat három célját.

   (3 točke/pont)

   1. njuni deželi ne marata za povečanje, ne ozemeljsko ne drugačno;

   3. spoštujeta pravico vseh ljudstev, da si sama izberejo obliko vladavine, pod kakršno bi hotela živeti; in želita, da bi se suverene pravice in samouprava obnovile tistim ljudstvom, ki so jim bile na silo ugrabljene;

   5. želita vzpostaviti kar najbolj popolno sodelovanje vseh narodov na področju gospodarstva, z namenom, da bi se vsem zboljšale mere delovne ravni, pogoji gospodarskega napredovanja in družbena varnost ...

   (Vir: Weber, T., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Druga svetovna vojna 1939–1945, str. 45. DZS. Ljubljana)

2. Med drugo svetovno vojno so se državniki protifašistične koalicije večkrat srečali na konferencah. Navedite priimke državnikov Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Sovjetske zveze na konferenci v Teheranu in potsdamski konferenci.

A második világháború alatt a fasisztaellenes koalíció államfői többször találkoztak konferenciákon.
Nevezze meg az USA, Nagy-Britannia és a Szovjetunió államfőit a teheráni és potsdami konferencián.

(2 točki/pont)

Slika 1: Veliki trije

(Vir: Weber, T., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Druga svetovna vojna 1939–1945, str. 49. DZS. Ljubljana)

TEHERANSKA KONFERENCA
A TEHERÁNI KONFERENCIA

POTSDAMSKA KONFERENCA
A POTSDAMI KONFERENCIA

3. Trije vodilni politiki protifašistične koalicije so se februarja 1945 sestali tudi na Jalti, kjer so sprejeli pomembne sklepe.
Naštejte tri sklepe jaltske konference.

A fasisztaellenes koalíció három vezető politikusa 1945 februárjában Jaltán találkozott, ahol fontos határozatokat fogadtak el.
Sorolja fel a jaltai konferencia három határozatát.

(3 točke/pont)

4. V Potsdamu je bilo leta 1945 zadnje srečanje državnikov Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze in Velike Britanije.
Kakšen sklep so sprejeli na tej konferenci v zvezi z vojnimi zločinci?

Potsdamban volt 1945-ben az USA, Nagy-Britannia és a Szovjetunió államfőinek utolsó találkozója.
Milyen határozatot fogadtak el ezen a konferencián a háborús bűnösökkel kapcsolatosan?

(1 točka/pont)

5. Po drugi svetovni vojni so si zavezniki razdelili Nemčijo.
Pomagajte si z zemljevidom in dopišite k spodaj naštetim mestom zavezniško državo, ki je dobila v upravo navedeno mesto.

A háború után a szövetségesek felosztották Németországot.
A térkép segítségével írja az alább felsorolt városok mellé azt a szövetséges államot, amelynek igazgatása alá került ez a város.

(2 točki/pont)

Zemljevid 1: Okupacijske cone v Nemčiji in Avstriji

(Vir: Weber, T., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Druga svetovna vojna 1939–1945, str. 50. DZS. Ljubljana)

A Hannover

B Dresden

C München

D Köln

6. Po drugi svetovni vojni so se spremenile meje nekaterih evropskih držav, med drugim Sovjetske zveze.
Navedite tri države, na ozemlje katerih se je razširila Sovjetska zveza po koncu druge svetovne vojne.

A második világháború után megváltoztak egyes európai államok határvonalai, többek közt a Szovjetunióéi is.
Nevezze meg azt a három államot, amelyek területén terjeszkedett a Szovjetunió a második világháború után.

(2 točki/pont)

Zemljevid 2: Evropa po drugi svetovni vojni

(Vir: Šolski zgodovinski atlas, str. 55. DZS. Ljubljana, 1996)

7. Drugi svetovni vojni je sledila hladna vojna.
Pojasnite pojem hladna vojna.
Navedite dva razloga za hladno vojno.

A második világháborút a hidegháború követte.
Magyarázza meg a hidegháború fogalmát.
Nevezze meg a hidegháború két okát.

(3 točke/pont)

8. Pojem železna zavesa je postal sinonim za razdeljeno Evropo po drugi svetovni vojni.
Navedite dve značilnosti (videza) železne zavese.

A vasfüggöny fogalma lett a második világháború után felosztott Európa szinonimája.
Nevezze meg a vasfüggöny két (látható) jellemzőjét.

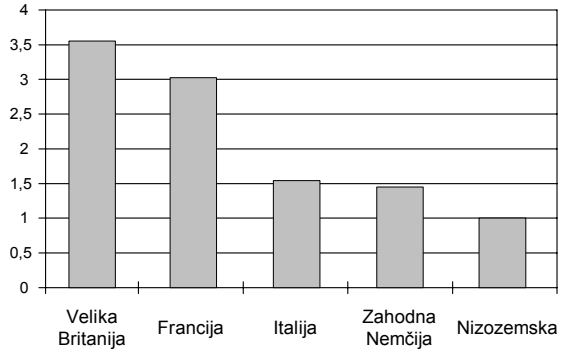
(2 točki/pont)

9. Med hladno vojno so Združene države Amerike poskušale ustaviti vpliv komunizma in Sovjetske zveze. Tako so začele izvajati t. i. Trumanovo doktrino in Marshallov načrt.
Primerjajte temeljno vsebino Trumanove doktrine in Marshallovega načrta.
Kako se je na Marshallov načrt odzvala Jugoslavija?

A hidegháború alatt az USA megpróbált gátat vetni a kommunizmus és a Szovjetunió hatásának.
Ezért elkezdték megvalósítani a Trumann-doktrínát és a Marshall-tervet.
Hasonlítsa össze a Trumann-doktrína és a Marshall-terv alapvető tartalmát.
Hogyan reagált Jugoszlávia a Marshall-tervre?

(3 točke/pont)

Tabela 1: Pomoč evropskim državam v letih 1948–1952

(Vir: Weber, T., Radonjič, Z., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Utrinki svetovne zgodovine 1945–1990, str. 29. DZS. Ljubljana)

10. Hladna vojna je odsevala tudi v vojaškem in gospodarskem povezovanju držav obeh taborov. Naštejte te povezave in pojasnite glavne značilnosti vojaškega in gospodarskega povezovanja vzhoda in zahoda v Evropi.

A hidegháború kisugárzott mindkét tábor államainak katonai és gazdasági kapcsolatára is. Sorolja fel e kapcsolatok jellemzőit, valamint magyarázza meg a Kelet és a Nyugat katonai és gazdasági kapcsolatainak jellemzőit Európában.

(4 točke/pont)

3. člen pogodbe Nato:

3. Da bi dosegle zastavljene cilje, bodo države pogodbenice posamezno ali skupaj razvile samo- in medsebojno pomoč in povečevale ter razvijale svojo obrambno in kolektivno obrambno moč proti možnemu oboroženemu napadu ter jo vzdrževale in povečevale.

(Vir: Weber, T., Radonjič, Z., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Utrinki svetovne zgodovine 1945–1990, str. 31. DZS. Ljubljana)

Vojaško povezovanje / *Katonai kapcsolat*

VZHOD / *KELET*

ZAHOD / *NYUGAT*

Gospodarsko povezovanje / *Gazdasági kapcsolat*

VZHOD / *KELET*

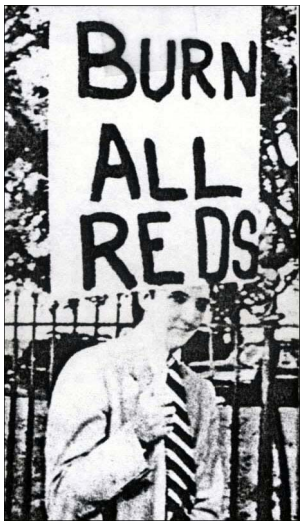
ZAHOD / *NYUGAT*

11. V ZDA so po drugi svetovni vojni začeli kampanjo proti komunizmu in sovjetskemu vplivu. Kako se je imenovala ta kampanja?

Az USA-ban a második világháború után elkezdődött a kampány a kommunizmus és a szovjet hatás ellen.
Hogy nevezték ezt a kampányt?

(1 točka/pont)

Slika 2: Kampanja proti komunizmu v ZDA

(Vir: Weber, T., Radonjič, Z., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Utrinki svetovne zgodovine 1945–1990, str. 31. DZS. Ljubljana)

12. Posledica blokovske delitve sveta je bila tudi razdelitev nekaterih držav na dva dela, z dvema različnima političnima sistemoma. Tako so bile razdeljene Koreja, Nemčija in Vietnam. K naštetim državam dopišite njen politični sistem ali pa velesilo, pod katerim vplivom je bila.

A világ tömbökre osztásának következménye volt egyes államok két, különböző politikai rendszerű részre osztása. Ilyen országok voltak Korea, Németország és Vietnam.
A felsorolt államokhoz írja oda azt a politikai rendszert vagy nagyhatalmat, amelynek a hatása alatt állt.

(3 točke/pont)

JUŽNA KOREJA / *DÉL-KOREA*	
SEVERNA KOREJA / *ÉSZAK-KOREA*	
NEMŠKA DEMOKRATIČNA REPUBLIKA / *NÉMET DEMOKRATIKUS KÖZTÁRSASÁG*	
ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA / *NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG*	
JUŽNI VIETNAM / *DÉL-VIETNAM*	
SEVERNI VIETNAM / *ÉSZAK-VIETNAM*	

13. Hladna vojna je prinesla tudi ideološke povezave.
Kako imenujemo mednarodno povezavo komunističnih partij po drugi svetovni vojni?

A hidegháború ideológiai kapcsolatokkal is járt.
Hogyan nevezzük a kommunista pártok nemzetközi kapcsolatát a második világháború után?

(1 točka/pont)

14. Znotraj vzhodnega bloka je bilo čutiti nezadovoljstvo, ki se je kazalo v uporu proti sovjetskemu vplivu.
Naštejte štiri države, kjer je izbruhnil upor proti sovjetskemu vplivu in bil zatrt z orožjem.

A keleti tömb keretén belül elégtelenség érződött, amely a szovjet hatás elleni lázadásban nyilvánult meg.
Nevezzen meg négy államot, ahol lázadásra került sor a szovjet hatás ellen, majd fegyverrel elfojtották őket.

(2 točki/pont)

15. Oboroževalna tekma, na obeh straneh, je bila sestavni del hladne vojne. Razsežnosti le-te so segale od atomske bombe do osvajanja vesolja.
Katera od velesil je prva imela atomsko bombo in kje jo je prvič uporabila?
Navedite priimek astronavta, ki je prvi poletel v vesolje?

A fegyverkezési harc (mindkét oldalon) a hidegháború része. Ennek erősődése kihatott az atombomba gyártásától a világűr meghódításáig terjedő folyamatokra.
Melyik nagyhatalom rendelkezett először atombombával, és ki használta először?
Nevezze meg azt az űrhajóst, aki először repült a világűrbe.

(2 točki/pont)

16. Kje je bila postavljena meja med Severno in Južno Korejo po drugi svetovni vojni?

Hol húzták meg az Észak- és Dél-Korea közti határvonalat a második világháború után?

(1 točka/pont)

17. Po drugi svetovni vojni je prišlo do novih vojn, tudi do korejske in vietnamske.
Povežite značilnosti dogajanj korejske in vietnamske vojne tako, da pred značilnost navedene vojne vpišete črki K ali V.

A második világháború után újabb háborúkra került sor, pl. a koreaira és a vietnamira.
Kösse össze a koreai és vietnami háborúk eseményeinek jellemzőit úgy, hogy a megnevezett háború jellemzője elé írja a K vagy a V betűt.

(3 točke/pont)

K korejska vojna
koreai háború

V vietnamska vojna
vietnami háború

____ po vojni ostaneta dve državi
a háború után két állam marad

____ po vojni se državi združita
a háború után a két állam egyesül

____ poseg kitajske vojske (»prostovoljci«)
a kínai hadsereg beavatkozása (»önkéntesek«)

____ poseg sil OZN
az ENSZ egységeinek bevetése

____ protivojne demonstracije v ZDA
háborúellenes tüntetések az USA-ban

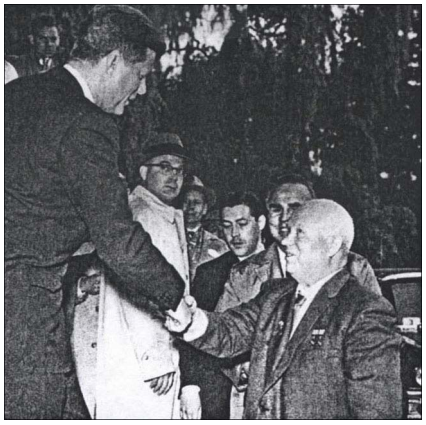
____ v vojni prvič uporabijo helikopter
a háborúban először használnak helikoptert

18. Hladna vojna je prinesla svetu tudi mnoge krize, ena najhujših je bila kubanska.
Opišite kubansko krizo (vzrok, vrh in razplet krize).

A hidegháború a világban több válságot váltott ki, az egyik legveszélyesebb a kubai volt.
Ismertesse a kubai válságot (oka, csúcspontja és megoldása).

(3 točke/pont)

Slika 3: Nasprotnika v kubanski krizi,
J. F. Kennedy in N. S. Hruščov

(Vir: Kronika 20. stoletja 1960–1969, str. 64.
Mladinska knjiga. Ljubljana, 1998)

19. Prizorišče hladne vojne je bilo tudi na Bližnjem vzhodu. Med Izraelom in arabskimi sosedami je izbruhnilo več vojn.
Obkrožite črki pred letoma, ko je prišlo do teh vojn.

A Közel-Kelet is a hidegháború színtere volt. Izrael és az arab szomszédok közt többször kitört a háború.
Karikázza be annak a két évszámnak a betűjelét, amelyek e háborúk kitörését jelölik.

A leto 1950

B leto 1956

C leto 1967

D leto 1968

Koga so na tem območju podpirale Združene države Amerike in koga Sovjetska zveza?

Kiket támogatott e térségben az USA, és kiket a Szovjetunió?

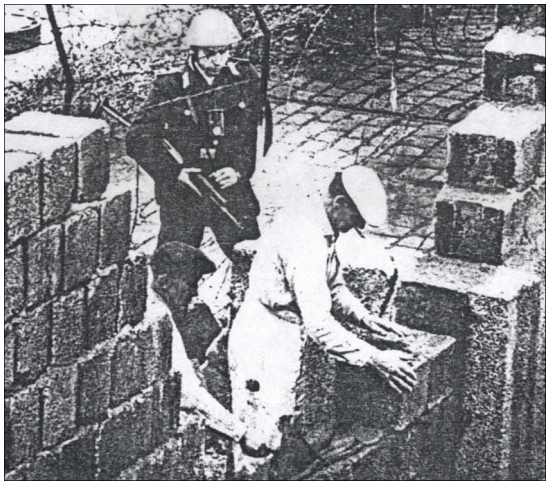
(2 točki/pont)

20. Nemčija je bila po drugi svetovni vojni razdeljena na štiri okupacijske cone, nemško vprašanje pa je bilo eno glavnih žarišč hladne vojne v Evropi. V krajšem razmišljanju opišite nemško vprašanje. Pri zapisu upoštevajte naslednje elemente: opis prve berlinske krize, nastanek dveh nemških držav in opis druge berlinske krize.

Németországot a háború után négy megszállási övezetre osztották fel, a német kérdés pedig a hidegháború egyik fő góca volt Európában. Röviden mutassa be a német kérdést. Vegye figyelembe a következőket: az első berlini válság leírása, a két német állam megalakulása és a második berlini válság leírása.

(5 točk/pont)

Slika 4: Gradnja berlinskega zidu

(Vir: The Wall, str. 30. Schjkkus. Berlin, 1999)

21. Kar desetletje po drugi svetovni vojni je bilo potrebno, da se je rešilo avstrijsko vprašanje. Leta 1955 je bila podpisana avstrijska državna pogodba.
Kakšen status je dobila Avstrija v mednarodni politiki med hladno vojno?
Razložite, katere meje so Avstriji priznali z državno pogodbo leta 1955.

Egy évtized kellett ahhoz a második világháború után, hogy megoldódjon az osztrák kérdés. 1955-ben aláírták az osztrák államszerződést.
Milyen státus jutott Ausztriának a nemzetközi politikában a hidegháború alatt?
Magyarázza meg, melyik hátárvonalat ismerték el Ausztriának az 1955-ös államszerződéssel.

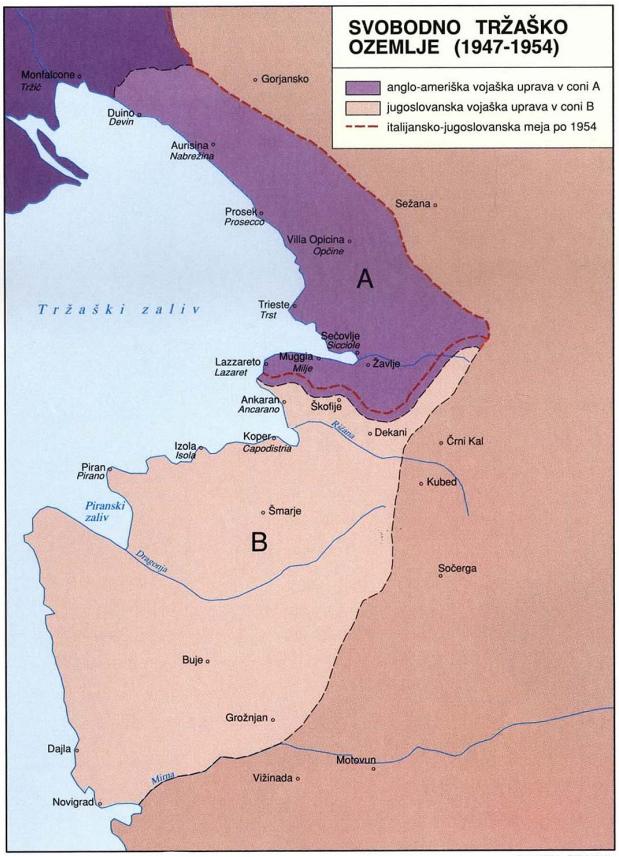
(2 točki/pont)

22. Tržaško vprašanje je povzročalo napetosti med Jugoslavijo in Italijo.
Razložite, kaj je povzročilo tržaško krizo leta 1953 in kako je bila rešena.

A trieszti kérdés feszültséget váltott ki Jugoszlávia és Olaszország között.
Magyarázza meg, mi váltotta ki 1953-ban a trieszti válságot, valamint azt, hogyan oldódott meg a kérdés.

(2 točki/pont)

Zemljevid 3: Svobodno tržaško ozemlje

(Vir: Šolski zgodovinski atlas, str. 59. DZS. Ljubljana, 1996)

23. Države tretjega sveta in Jugoslavija so se povezale v gibanje neuvrščenih.
Navedite dva cilja gibanja neuvrščenih.
Kdaj in kje je bila prva konferenca neuvrščenih?

A harmadik világ államai és Jugoszlávia az elnemkötelezettek mozgalmát alkották.
Nevezze meg az elnemkötelezettek mozgalmának két célját.
Mikor és hol került sor az elnemkötelezettek első konferenciájára?

(3 točke/pont)

Slika 5: Prva konferenca neuvrščenih

(Vir: Weber, T., Novak, D., 1996: 20. stoletje v zgodovinskih virih, besedi in slikah, Druga svetovna vojna 1945–1999, str. 70. DZS. Ljubljana)

24. Pomembne dogodke iz hladne vojne razvrstite v pravilno časovno zaporedje od 1 (najstarejši dogodek) do 6 (najmlajši dogodek). Pri tem si pomagajte z navedenimi letnicami: 1947, 1948, 1949, 1950, 1956 in 1962.

Rakja helyes kronológiai sorrendbe a hidegháború jelentősebb eseményeit 1-től (a legrégibb esemény) 6-ig (a legkorábbi esemény) terjedő számokkal. Segítségül szolgáljanak a következő évszámok: 1947, 1948, 1949, 1950, 1956 és 1962.

(3 točke/pont)

_____ začetek korejske vojne / *a koreai háború kezdete*

_____ ustanovitev Nata / *a NATO megalapítása*

_____ začetek prve berlinske krize / *az első berlini válság kezdete*

_____ Trumanova doktrina / *a Trumann-elv*

_____ sueška kriza / *a szuezi válság*

_____ kubanska kriza / *a kubai válság*

25. Svet si je nekoliko oddahnil, ko se je začelo obdobje popuščanja napetosti med hladno vojno. Obkrožite črki pred trditvama, ki sta povezani s popuščanjem hladne vojne.

A világ egy kicsit megkönnyebült, amikor csökkenni kezdett a feszültség a hidegháború alatt. Karikázza be a megfelelő betűt.

(2 točki/pont)

A Izraz detant pomeni popuščanje napetosti.
A detant fogalma a feszültség enyhülését jelenti.

B Prvo popuščanje napetosti med hladno vojno se je začelo v šestdesetih letih 20. stoletja.
A feszültség első enyhülése a hidegháború alatt a 20.század hatvanas éveiben kezdődött el.

C Prvo popuščanje napetosti med hladno vojno se je začelo v devetdesetih letih 20. stoletja.
A feszültség első enyhülése a hidegháború alatt a 20.század kilencvenes éveiben kezdődött el.

D Med popuščanjem napetosti so se države obeh vojaških zvez prenehale oboroževati.
A feszültségenyhülés alatt mindkét katonai szövetség államai felhagytak a fegyverkezéssel.

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL

PRAZNA STRAN
ÜRES OLDAL